

Konok és magyar

A faluban harangszót álmódó délutánok
egyikén hangzott föl a megszületett sírás,
a felhangzani bátor; s mint messzi isten-hívás
a vakságra vetettek tévelygő seregéhez.

Ökörfogat cammogott az úton, s mintha felleg
követné, szállt a por sűrűn-siváran egyre.
Későbbben este lett. Csillag támadt remegve
a mocorgó sötétben, különös éjszakákon.

Elindult egy napon. Amerre útja vitte,
a föllett tengeren – holt puszta mindenütt.
Széljárta, védtelen zsellér-ország; kihült,
szederjes nép-ugar, temetők némasága.

S mégis, a büszkeség, a gögös, szent haragvás
késztette szólani; konok volt és magyar
a Kelet-nemzetségből, s mint ősi kard, a dal,
a vers vált fegyverévé a bajvivő csatákon.

Megkínzó fél-szerelmek golgotás vezeklője,
kendőkben őrzött arc, kit alázón szerettek;
fojtogató karok foglyaként, márvány-testek
lüktető börtönében sem békült szijra-lánkra.

Száján elkeserültek a mámor ízei.
A boré fájdalom lett, a csóké kín, üszök
és minden-egész eltört. Jajszóvá nőtt a köd.
A vágy mint száraz ág, roppant, lehullt a fákról.

Ült egy hűvös padon. A Semmi lépett mellé,
az ős-Kaján; és semmit sem mondott már neki.
Nézett eres szeme, mintha méregeti
mindazt, ami még nincs. Azután úgyis mindegy.

Halála szép vala. Úgy mondják, megkönnyebbült,
hogy békés por lehet a test, a lélek nélkül.
Fénylett kisimult arca a párnán, és megszépült.
Lerázta nyügeit; hogy él, gondol és érez.

S reggel tüzes szekér, robogott, lángolt a nap.
A holnap-tudó Illés tegnappá vált a mában.
A vajúdó világ, tompán önnön bajában
épp hogy észrevette hiányát a küzdők közt.

Valaha volt egy ér; álmos és furcsa árok.
Vad sás, meg lomha káka lakták a partjait.
Átlépték, ha siettek. Nem épült rajta híd.
A sás között tavaszkor duruzsolnak a békák.

A város tizen- három neve

S talán volt, aki
mindvégig
másfelé nézett.

. . . függnek kifordult nyakkal,
átlőtt mellel fekszenek.
Hatalom
fekete-sárgára vált,
hallgatag halottai.
Köröttük villogó szurony-falak,
gyávaság fekete-fehér stólája,
csüggedés fekete könyve,
megaláztatás
sárgán-emelt keresztje,
könnyek árulása.
. . . oszlop és kampók,
oszlop és
Haynau
fekete-sárga halottai,
kifordult nyakkal,
átlőtt mellel;
egy kétjegyű szám
emlékeinkben.

S talán volt, aki
mindvégig
másfelé nézett.

. . . az utolsó Vécsey volt.
Előtte Damjanich,
Leiningen–Westerburg,
Knezich és Aulich,
s Pöltemberg, aki kezdte
és a dobok pergése;
Pöltemberg volt az első.
. . . megcsókolta a többieket.
Az eget nézte,
meg a földet nézte,
a szálló felhőket,
cikázó madarakat,
és meghalt.
Vécsey már nem csókolhatott meg senkit.

Aulich Lajos
Damjanich Lajos
Dessewffy Aurél
Kiss Ernő
Knezich Károly
Lahner György
Lázár Vilmos
Leiningen-Westerburg Károly
Nagy Sándor József
Pöltemberg Ernő
Schweidel József
Török Ignác
Vécsey Károly

S talán volt, aki
mindvégig
másfelé nézett.

Tizenhárom névre még lehet,
százharmincra aligha már,
s az ezerháromszázat,
a tizenháromezret,
a százharmincezret
elfeledtük.
A város nevét is,
ahol a sánccal omló kövein
nincsenek márványtáblák.
Helyükön csak a gödrök.
Újabb sírgödrök tán,
holnapi-jeltelen sírjai
a tizenhárom nevű
emlékezésnek.